

Werk

Titel: Ad Emin. et Rev. principem Carolvm S. R. E. Card. Rossettv[m] Episcopvm faventinv

Jahr: 1646

Kollektion: Zoologica

Digitalisiert: Niedersächsische Staats- und Universitätsbibliothek Göttingen

Werk Id: PPN367611805

PURL: <http://resolver.sub.uni-goettingen.de/purl?PPN367611805>

OPAC: <http://opac.sub.uni-goettingen.de/DB=1/PPN?PPN=367611805>

LOG Id: LOG_0229

LOG Titel: De Pico Nidum Suspendente. Cap. XXXIX.

LOG Typ: chapter

Übergeordnetes Werk

Werk Id: PPN367611716

PURL: <http://resolver.sub.uni-goettingen.de/purl?PPN367611716>

OPAC: <http://opac.sub.uni-goettingen.de/DB=1/PPN?PPN=367611716>

Terms and Conditions

The Goettingen State and University Library provides access to digitized documents strictly for noncommercial educational, research and private purposes and makes no warranty with regard to their use for other purposes. Some of our collections are protected by copyright. Publication and/or broadcast in any form (including electronic) requires prior written permission from the Goettingen State- and University Library.

Each copy of any part of this document must contain there Terms and Conditions. With the usage of the library's online system to access or download a digitized document you accept the Terms and Conditions.

Reproductions of material on the web site may not be made for or donated to other repositories, nor may be further reproduced without written permission from the Goettingen State- and University Library.

For reproduction requests and permissions, please contact us. If citing materials, please give proper attribution of the source.

Contact

Niedersächsische Staats- und Universitätsbibliothek Göttingen
Georg-August-Universität Göttingen
Platz der Göttinger Sieben 1
37073 Göttingen
Germany
Email: gdz@sub.uni-goettingen.de

FORMA. DESCRIPTIO.

Magnitudo
Rostrum
Caput
Oculi

FRingilla, & Paro maiori paulò maior est, crassitie ad Alaudam proximè accedens. Rostrum ei est longiusculum, rectum, nigrum, & rotundum. Caput paruum. Oculi exigui. Collū, dorsum, alæ, necnon, & cauda superius est plūbeo ad cinereum vergunt: sub colore verò, & ventre est castaneo ad rufum. Sub ventre radices omnium plumarum vbiq̃ue nigrae sunt, vti pariter sub cauda: Quod enim in illa plumbeum diximus, id ex duabus tantum pen- nis procedit, quæ superiorem eius partem contegunt. Cervix ad latera lutescit, qua parte inter rostri principium, & retro oculos macula est oblonga n gerrima. Pedes ex glauco nigricāte, & modico flauo tinguntur. Digi- ti eorum satis longi, vngues adunci, recurui, atrii.

Cervix
Pedes

VICTVS. NIDVS. GENERATIO.

alib. 9. hist.
c. 17.

IStæ auicula, si amplum in arbore foramen inuenerit, in quo nidulari auet, terra id, & limo claudit, angusto tantum aditu sibi relicto. Tantò verò id facit artificio, vt vel siguli manibus re-ctius extrui nequeat. Prolem numerosam, teste Aristotele, felicemq̃. progignit. Viuit maceriem contundens.

ANTIPATHIA. MORES.

alib. 9. c. 17.
bL 9. c. 17.

SIrta, vt idem Aristoteles tradit, cum Aquila pugnat. Oua enim Aquilæ frangit. Aquila tum ob eam rem, tum etiam quod carniuora est, aduersatur. Inquit etiam ei mores esse pugnaces, sed animum hilarem, concinnum, compotem facilioris vitæ. Addit deniq̃. rem maleficam ei tribui, quia rerum calleat cognitione.

DE PICO NIDVM SVSPENDENTE.

Cap. XXXIX.

Synonima, eorumq̃. amphibologia explicata.

Gaza error

Iverum est, quod nominum æquiuocatio multoties sæpe errorum mater est, vt Philosopherum princeps Aristoteles scriptum reliquit: itaque minimè nobis mirum videri debet, si & huic aui attributa synonyma multis, ijsq̃. doctissimis viris imposuerint ex vna eademq̃. aue diuersas faciendi. Alij enim, cum Gazam pro Chloreo apud Aristotelem Luteum, & Luteam, alibi verò pro Chlori Luteam rufus, & Luteolam traducere viderent, Chlorim cum Chloreo vel confuderunt, vel saltem non rectè distinxerunt, nominis scilicet amphibologia decepti. Vbi sanè insignis Gazæ hallucinatio conspicitur, Chlorin enim viridem potius, quàm luteam aut luteolam traducere debebat, ne aue cum quadruplo maiori, & diuerso colore Chloreo nempe, pro qua voce rectè quidem luteam vertit, confunderet, alijq̃. confundendi ansam præberet. Chloris autem Vitæ est, Auicula etiam satis nota, Verdere, & Verdere nobis cõmuniter dicta. Longolius, & Turneras, eosq̃. sequuti nonnulli alij, dum Chloreum à Chlorione (ita Plinius vocat) diuersam auem esse contendunt, & pro Chlorione quendam Passerem Spermologum, quem Germani Gaelgortz appellant, nobis obtrudunt, nullis prorsus rationibus nituntur. Quod cum demonstrare Ornithologus nititur, cuius quidem ex parte opinionem super hac aue complexi sumus, neciple satis firmis id argumentis probat. Sic enim argumentatur: Aristoteles à Chloreo Turturum vinci, Plinius Chlorionem cum Coruo pugnare scripsit, & Chlorioni Turturis magnitudo ascribitur: itaque verisimilius est Cloreum Aristotelis Plinio Chlorionem esse, & cum Coruo pugnare, quàm vel Chlorin, vel Passerem Spermologum auiculas Coruo vel decuplo minores. Solent enim aues eiusdem magnitudinis sibi inuicem pugnare. Verùm vt Regoli, & quod paulò antè ex ipso Aristotele recitamus, Sittæ auicularum minimarum cum Aquila auium regina, & Coruo multò maiore, & robustiore diffidium plus quàm vatinianum eius falsitatem arguunt, ita etiam Chlorionem cum Coruo dissidere minimè verum est. Id enim perperam ex Aristotelem b Plinius transcripsit: vbi non ἀδραξ̃ in Græco textu legitur, sed πικρα, hoc est, Picus varius. Vnde ego non eiusmodi rationibus ad ductus

Chloris, q̃
aus.
Longolij
Turner error.

Aues sibi
pugnantes.

al. 9. bi. c. 1.
bl. x. c. 74.

ductus Chloream, & Chlorionem synonyma fecerim, sed quoniam ipsummet & Plinium alibi
 discretissimis verbis. *Chlorionem totum lateum esse, hyeme non videri, circa solstitia procedere* scriptis
 se videam. Ea enim exaetè Chloream competunt. Idem Ornithologus, ubi Gaza apud Aristot-
 teleum *Κελών cum Lybio pugnare* scribentem, Galbulum item apud eundem eodem capite *Cele-
 um, & Lybium amicas inter se esse* dicentem, Galbulum: & loedum traducit, textum Aristotelis
 mendosum, & priore loco non *καλών*, sed *κολών* per o breue in prima syllaba, hoc est, Picum vi-
 ridem: posteriori verò loco *καλών* legendum iudicat, & Celeum ex ipsis Aristotelis verbis, qui
εαμ circa προταμεις κη λόγους, hoc est, *fluuius, & amnis degere* dixit, inter aquaticas, aut saltem,
 quæ circa aquas viuunt, reponendam existimat, idq. prudenter admodum. Quomodo enim aues
 quas primùm sibi pugnare dixerat, post inuicem amare, Aristoteles nulli sibi contraxisse vi-
 sus, nunc vnico capite euentissima contradictione scripserit? Hinc verò postea multi Gaza
 & Galgulum ab Oriolo, Chlorione, & Chloream diuersam esse arbitrati sunt. In quem errorem
 Bellonius etiam impexit. Alij rursus Galgulum, & Galbulam differre crediderunt, sed nullis
 rationibus adductis. Alij Galbulum cum Mollicipite, quæ Pica glandaria est: alij cum Chara-
 drio seu Hiaticula, quæ prope aquas degit: Alij deniq. cum Loxia, de qua nos postea, confunde-
 runt. Verùm omnium hallucinatio facillè conuincitur, vt ex proprijs harum auium historijs qui-
 uis habere poterit. Alij Chloream, & Galbulam differre quidem dicunt, sed consimiles ta-
 men, & congeneres esse concludunt. Ornithologus Oriolum seu Picum suspendentem nidum,
 Chloream siue Chlorionem, & Galbulum tribus complectitur capitibus, & tres aues diuersas
 autumat, cùm tamen vnica duntaxat iconem, eamq. pro Oriolo exhibeat. Mihi equidè omni-
 nes ista nomenclaturæ synonyma sunt: & vni tantummodo aui Pico nempe nidum suspenden-
 ti competere existimo. Cùm enim ipsemet Ornithologus Italis quandam auem circa Bononiam
 Regalbulam, & Rigeijum dictam in capite de Galbula proprio describat, eius verò ico-
 nem mox in capite, de Oriolo, vt ex descriptione, quam ponit, manifestè cognoscitur, nobis
 obtrudat, equidem non video, quomodo vnica descriptionem tribus, vt credit, diuersis Aui-
 bus attribuat. Bononienis Regalbulam seu Rigeijum nulla alia auis est, quàm Galbula seu Gal-
 gulus. Galbulam verò seu Galgulum Oriolum esse nominis etymum iudicat vtrique enim a flu-
 uio colore, nomen inditum est. Siquidem Orioli nomen Albertus Atticifermionis parum per-
 pitus, à *χλωρεω* detorsisse mihi videtur. Galbulum modò Chloream seu Chlorionem esse Gal-
 li in primis mihi persuadent, qui Galbulum Lorioi vocant, & nomine semilatio Lorionem,
 vtroque autem vel à Græco (Chloream,) vel à Latino (Chlorio) detorto, duabus scilicet prio-
 ribus literis ch detractis: Adhæc Lorioi seu Lurioni Gallorū, vt doctissimus & Bellonius Gal-
 lus etiam testatur, nidum ex arboribus suspen- dere propriū est, quod à Plinio ignarus id suum
 Chlorionem facere, Pici cuidam generi, Albertus & auctor, quiquis ille sit, de natura rerum
 Oriolo tribuunt. Adde deniq. nominis etymum, quod omnibus hisce synonymis à colore lu-
 teo impostum est. De Chloream primū, & Chlorione nullum dubium est. *χλωρον* enim Ari-
 stoteli alijsq. Græcis non de viridi duntaxat, verum etiam de luteo, quinimo de illo in primis
 prædicatur, quod in ovo est, & vitellum vocatur. Ita neque de Gallorum voce (Lorio) ambi-
 gendum: siquidem luridus color ea ipsis designatur, qui sanè luteus est: vnde & Plinius alibi
 Chlorionem luridum alitè appellauit: & Galli homines luteis vestibus indutos Lorios, & Chlo-
 rios cognominant, vt annotat doctissimus Ioan. Bruyerus Gallus. Quare etiam idem q. Plinius
 alibi *Icterus vocat*, & à colore dicit tradit, quoniam nempe spectata auis ab hoc malo, quod
 nihil aliud est, quam bilis per totum corpus suffusa, laborante, moriatur, & ille sanetur. Verum
 et si etymum hoc à colore petitur apud Romanos in Galgulo aut Galbula locum habere mi-
 nimè videatur: possit tamen à gælb Germanorum superiorum, vel inferiorum geel, vt egregiè
 docet & Ioannes Goropius, detiuari. Siquidem Vegetius in primis eryngij florem galbini co-
 loris dixit, quem aureum Actius in eadem herba vocauit, quæ meo iudicio ea est, quam in a-
 gris nostris satis obuam Eryngium luteum appellare soleo: et si in assignando istoc colore Tur-
 nebus dubitarit, quoniam ex doctissimo, vt ait, herbario eryngium coloris cærulei diluitoris ef-
 se intellexisset. Verum opinioni Goropij & nostræ fauet galbeum ornamentum: quod num au-
 rei coloris fuerit, & galbana (quorum Iuuenalis hoc meminit versu;

Cæulea indutus scutulata, aui galbana rafa)

Vestes flauæ aurum referentes, delicatioris quique iudicent, quibus hic color propter metalli pre-
 tiosissimi similitudinem placuisse videtur, qui hac quoque tempestate in fericis rasis splendidis-
 simus est, & quamplurimis gratissimus. Belgica vox nobilitatem eius coloris egregiè declarat
 Geel enim ipsis est, quasi ge el, hoc est, dans nobilitatem vel ad eam tendens. Ceterum Aristo-
 teles forè Chloream, & Plinius illum sequutus Chlorionem dedita opera ita Galbulum vo-
 carunt,

c. L. c. 29

Gazæ error
d. 9. H. c. 1.Celeus auis
quæ,Bellonij er-
ror.Ornitholo-
gi error.
Opin. pro-
pria.

Regalbulam

Regalbulam
seu Rigeijum
Bonon. quæ
auis.Oriolus vn-
de dictus.

Lorioi.

c. L. c. 11.
Plinij igno-
rantia.

d. L. c. c.

33.

χλωρον q.
Græcis.Lorioi q.
Gallis.

c. L. c. 10.

Luridus a-
les.f. L. 15. de
re cib. c. 53

g. L. 30. c. 11

h. L. a. Gall.

Eryngium

luteum ve-
getij.Galbeij or-
namentum.

*Casus vi
vidis.
Glaro.*

*Glorens.
Grallas.
Συκοπα.
706.*

carunt, vt vtrumq. colorem luteum nempe & viridem in ea reperiri innuerent. Auis enim junior adhuc virefcit, adultior verò, aut faltem annua facta alis tantummodo exceptis tota lutea eua dit: atq. ita fortè γλωρος Athenæo casus dicitur viridis ac recens, & præmolliſ cuiuſmodi in ſicellis circumfertur. Albertus alibi ſui ſcilicet oblitus pro Chloreo habet Glaro, & exponit genus Milui parui, qui Turturis pullos è nido rapere conetur, & impugnâdo parentes etiâ alj quando interimat. Quam ineptam Alberti ſententiã Niphus ſequitur, & pro Chloreo Gal lum habet. Nominum itaq. iſtorũ amphibologia iam explicata, relinquunt modo, vt alia alia rum gentium ſynonima adducamus. Recentioribus Græcis Συκοπαζος quaſi Ficedula: Venetis eadem ratione Becquaſigo dicitur, quoniam ſcilicet more Ficedulæ ſicibus veſcitur: quare etiam aliquibus cum Ficedula turpiter cõfunditur. Circa Bononiam, vt dictum eſt, Regalbu lo, Reigalbero, Galbedro, & Rigeyo: Ferrariæ Meliczallo, Galber Bergomi: Italis omnibus Oriolo: Hiſpanis Oropendola, vel, vt alij ſcribunt, Oroyendola: Anglis V Viddeuul: Germanis V Vituul, & V Veiduucil, vt Turner⁹ habet: V Viduul, vt alij: V Viduul, vt Trag⁹: V Viddeuul, vt Albertus: V Veducual, vt Longolius: Heluetijs V Vitteuualch: circa Francordiam ad Mœnum Bierolſſ, Bruoder berolſſ: In Heſſia Gerolſſ: In Saxonia Byrolt, & Tyrolt: circa Coloniam kerſenriſe à maturitate ceraſorum, quoniam eo tea pore incipit apparere, In Germania inferiore ab aureo colore Goutmerle, quaſi Merula aurea: in Brabantia Olimerle fortè ab olei colore, qui luridus eſt, vel præpter pinguedinem. Valdè enim auis hæc pingueſcit.

GENVS. DIFFERENTIÆ.

a L. 10. c.
33.
b L. 23. de
Animal.

Pa Linius citra omnem controverſiam inter Picos hanc auem enumerat, vbi ait: *Picorũ ali quis* (ignorabat autem Chlotionem, ſeu Galbulum, ſeu Icterus eſſe) *nidum ſuspendi* & c. & b Albertus eadem verba Oriolo ſuo aſcribens: *Orioli, inquit, ſunt de genere Pico rum, Plinius nidum eos ſuspendere* & c. Recentiorum etiam multi inter Picos enumerant; & Ornithologus Picum nidum ſuspendentem appellat; quod nomen mihi maximè placet. Diſcrepat à picis Ariſtoteliſ & à Coleo ſeu pico viridi pedum ratione, qua niſi cum Pico Murali, & Sitta conuenit, vt ex peculiari cuiuſq. deſcriptione manifeſtum euadit.

FORMA. DESCRIPTIO.

*Magnitu
do.
a L. 9. Hi.
Hor. c. 1.
Roſtrum.
Color.*

Magnitudo cum Turture ferè par: quare mirum non eſt, ſi a Ariſtoteles Turturem ab ea occidi dixerit. Roſtrum habet picorum more validum, ſed aliquantulum recuruum, ſubrubicum in adulta, in iuniore ſubruſcũ. Color totius corporis exceptis alis, & ſuperioribus caudæ pennis in adulta ſtãuus eſt, aut auteus: in iuniore virescens: Adulta inter roſtrum, & oculos maculam nigram habet: iunior minimè. Adulta alas habet nigetrimas, quarum pennæ, & remiges maximè in extremitatibus ſuis albefeunt: iunior ſuperiores pallidas, inferiores nigricantes. Huic item pectus, & anterior pars ventris albicañt, & lineis multis, iſſq. nigris diſtinguuntur: poſterior verò ventris pars magis ad ſtãuum inclinãt. Cauda vtriq. quatuor aut quinq. digitis longa pennas ſuperiores nigras, inferiores aureas in adulta obtinet: in iuniore tota ad ſtãuum ex viridi vergit: iſſq. color in tota aue ex primo intuitu apparet. Ob tantam itaq. diuerſitatem, vtriuſq. iconè damus, prior eſt iunioris, ſecunda adulterioris. Iuniorè nimis magnam picor reddidit. Pullos vnã cum nido, de quo ſubindè agam, natũs deſcribere etiam non piguit, atq. eò maximè quòd colore ab adultis non parum variant. Roſtrum pro portione corporis maximum habent, coloris cornei, at quã capiti neſcitur, lutei, naribus ſatis patulis inſtructum. Vertex capitis luteſcebat, Dorſum & alæ è luteo virides erant. Caudæ rudimenta aureo colore ſplendebant: alæ maiores ſufcæ: tota pars prona albicabat, maculis oblongis, ſufcis decorata. Tibiæ & pedes cinerei ad ſubviride tendebant, vngues recurui, cuiuſdè coloris. Sub alis etiam nudum nudi erant, carne ruſefcente. Magnitudo eorum Paſſeribus par, aut etiam maior.

Cauda.

L O C U S.

SYNONIMORVM varietas apud tot diuersas nationes huic volucri attributa, in quavis⁵⁰ ferè regione illam reperiri indicant, licet Germaniæ peregrinam Ornithologus tradat, à Galbula scilicet illam distinguens.

V O X.

CVM cantillat orio siue loriot sonare, indeq; Oriolum dici author de natura rerum scripsit: mibi à colore, vt dixi potius id nominis accepisse videtur. Nec semper tali voce vitat. Variat enim cam, & quandoq; fistulæ instar, maximè verò imminente pluuiâ cantillat.

VICTVS.

VICTVS.

VERMIBVS more Picorum vescitur: non tamen fructus aspernatur, inter quos ficus in primis, vnde Σὺκοράγος quibusdam & Becqualigo Venetis dicitur.

ANTIPATHIA.

AVES omnes à loco circa quem nidulatur, abigit. Cum Turture pugnat, teste Aristotele, eumq. occidit. *b* Plinius Cornuum & Chlorionem, vt antè etiam dictum fuit, *nostru* inuicem onna exquirere tradens, locum illum ex Aristotele perperam transiit. Hic enim non-
xopaz habet, sed *πίπρα*.

a 1.9. Hi b
c. 1.
b L. 10. c.
74.

NIDVS.

NIDVM in arboribus suspendere, indeq; Picum nidum suspendentem dici suprâ quoque annotauimus: verum de altitudine nidi inter Albertum, & Plinium non conuenit. *a* Ille enim *suspendi primis in ramis cyathi modo, vt nulla quadrupes accedere possit*: hic verò humilem adeo quandoque se se obseruasse scripsit, vt manibus ferè contingeret, inter duos ramos extructum. Alij aiunt exilissimis ramis suspendi, adeo vt in aere potius, quàm ex illis pendere videatur. Sunt qui sericum in nido reperiri, auem non longè ab aqua nidificare, nidumq; ex musco, funiculos verò, quibus illum suspendit, ex equinis pilis contexere dicant. Albertus contrà eiusmodi nidum è scæno, & culmis contextum obseruauit instar calathi, vel corbis ficarij è iuncis intexti, culmis, & filis quibusdâ, furculis toto circuitu annexum: ita vt fila non dependerent, sed furculis planè annexa essent. Vincula autem illa non seligere, sed obuia quæq; modo culmos, modo iuncos, modo fila è lino aut serico, modo pilos equinos arripere in vsum suum existimat. Alij rursus ex lanugine nidum constare tradunt, eumq; tanto ab aue artificio constriui, vt artifices, qui pileos conficiunt, superet. Figurâ testiculorum Arietis nidû referre Albertus etiam scripsit. Ex quibus satis cõstare arbitror hocce auium genus non eandem pro extruendo sibi nido materiâ, sed obuiam quamuis, modò apta esse queat, inquirere. Artificium verò illud, quo in nido fabricando vt i auis dicitur, contemplari cupienti, antequàm eius historiam in lucem ederem, ecce opportunè Cæsar Rinaldus patritius Bononiensis, què inter Hetruscos poetas ob scribèdi dexteritatè, verborumq; elegantiam Ludouico Ariosto annumerare solco. nidum, vt est vir humanissimus, meiq; studiosissimus, in agro suo inuentû dono misit, cuius hic iconem exhibere cum breui adiecta descriptione placuit. Imitabatur nidus iste ad vnguem scutellam, rotundus scilicet, atque concauus, ex cannabinis filamentis totus confectus, superius ramo nucis iam fructibus prægnantis annexus. Inspicienti reuera artificium eius non apparet, at examinanti nihil ingeniosius ab aue rationis experte cõfici posse videtur. Eiuscemodi enim nidû, nempe rotundum, & cauû fabricare volenti, ramus erat per multas arbores quærendus ad inferendam illam figuram hemisphæricam idoneus, quem nisi ex parte auis nancisci potis, bifurcatam hunc ramum sibi inter alios elegit, quòd altera eius furca veluti in anconem desinens propius quam alij ad rotunditatè accenderet. Hanc itaq; ex equo vt decebat, exprimere nequens, exiguum alium, ac tenerrimum ab ancone illo enatum ramulum alteri furcæ annexit, atque eo modo, eo inquam ingenio nidum rotundum fecit. Neque hinc totum dependet artificium, cum longè maius sit in applicatione cannabæ ad ramos. Etenim tam ingeniosè ipsis circumuoluitur, vt non ab aue, sed ab homine factum existimes. Sed nec hoc etiam mirum videbitur, si quòd iam dicturus sum, audieris, & perscrutatus fueris, quomodo nimirum tota nidi cavitates deorsum dependens in aere, quatuor pullos cosque satis magnos, imò adultis Passeribus maiores sustinere queat, quâdo totus, vt dixi, ex cannabæ præparata, eaq; satis staccida constat: Quod itaque inconueniens ne accideret, auis hoc pacto prospexit: filis quibusdam crassioribus, robustioribus, quæ vel ad hoc sibi referuauit, vel dum opus ijs erat, quæ sicut, nidum extrâ tam egregiè muniuit, vt longè grauiori ponderi par esse queat. Postremò in nidû acutè ac industriè admodum festucas ingessit, gnara nempe cannabem alioqui pullorum vnguibus, qui per se satis curui existunt, continuè adhæsuram, vnde tenelli excrementa egerere volentes impedirentur.

MORES. INGENIVM.

A L. 10. 6. **V**IS est migratoria, a Plinio & b Aeliano testibus. Hyeme cum videri negant, sed æstiuo maximè tempore in conspectum venire, discedere exortu arcturi sideris, & pullis editis Italiam relinquere. Ornithologus ad suos accedere Maio plerunq; mense, vel circa decimū Aprilis, prius verò in locis calidioribus apparere refert, & in quibusdam Gallix locis mense Martio. Circa Coloniam cum cerefa maturefcunt, vnde illis Kerfentifen dicitur. Mirum equidem quod de hac aue scribit c Plinius, *dependens pedibus somnum capere,* quia tuiorem se speres. Auicenna referente Alberto Audon, aliàs Halydon vocat, & gestus humanos Simix instar æmulari tradit, & cantum persuauem edere, linguamq; extremam acutam non habere: Mihi de hac aue Auicenna loqui non videtur.

DENOMINATA.

ICTERVUM, morum regium seu arquatum ab Ictero aue denominatum antè ex Plinio diximus: Alij tamen ab Icti Mustelæ genere illud malum denominarunt, ab aureo scilicet oculorum animantis colore. Quorum sanè iudicium mihi minimè displicet, at opinionem nostram Icterum à flauo colore nomen accepisse, egregiè astruit; quare etiam Aucem à colore eorundem oculorum nomen meruisse quispiam meo iudicio non ineptè credat.

Plinius

¹⁰ a Plinius Ictericæ gemmæ meminit, & à Lucido alitè nomen habere ait, quoniam illi simili fit: vnde ad regios morbos salubris etiam existimatur. Genera autem huius gemmæ quatuor constituit.

Cypressi fructus galbuli dicuntur: an à colore lurido vt nomen indicat? Luridū enim etiam Grammatici interpretantur, quod supra modum pallidum est, quasi loridum, & loro percussum: item pro fœdo colore: vnde à Ouidius aconitum luridum vocat ab effectu, quia scilicet homines luridos reddat.

Lurida terribiles miscens aconita nouerca.

AUGURIA. PRÆSAGIA.

²⁰ **A**lbertus ab auguribus V Videuali vocè, & volatū inter omnes aues, q̄ è rapina non viuunt obseruari scribit: quod si verum est, inter oscines, & præpetes enumerabitur. Cæterum hic obiter a Suetonij locū, vbi de manifestis C. Iulij Cæsaris egdis futuræ prodigijs loquitur, emendare placet. *Pridie Martias idus, inquit, auem Regaliolum cum Laurentulo Pompeiana curiæ se inferentem, volucres varij generis ex proximo nemore prosequente, ibi t̄ discerserant.* Quo loco Philippus Beroaldus Regaliolum Ictericum esse credit, quoniam fortè hæc Italis vulgò Regalbulio diceretur: cum tamen meo iudicio ea auis nulla alia sit, quam ea, quam à Plinius regem Auium in Italia appellari testatur, nempe Trochilum. Ita enim in Cæsarem ac regem, auis etiam regis omen potius conueniet. Etenim Regaliolus à Regulo, & Regulus rursus à rege diminutiū est, quod nomen auicula omnū minima merito iure mereri videtur.

Oriolus cum ad Germanos accedit, non amplius nasciturus pruinæ certæ spes est. Imminentem verò pluuiam præfagit, cum fistulam voce refert, vel cum ad domos propius accedit.

MEDICA. VSVS.

³⁰ **A**vis Icterus, si, vt testatur a Plinius, spectetur, sanari id malum aiunt, aue mori. à Alibi etiam gemmam Ictericam ad eundem affectum valere dixit. Hieronymus Tragus hanc volucrem inter eas enumerat, quæ in cibum hominis cedunt, & apud nos à multis non ad mensæ solummodo accipiuntur, sed in primis ferè delicijs etiã habetur. Pinguescit enim mirum in modum, bonum succum generat, carne est admodum delicata, vnde mirum est, quod Galli, vt à Ioannes Breyerus Gallus refert, hanc auem à mensæ vsu reijciant.

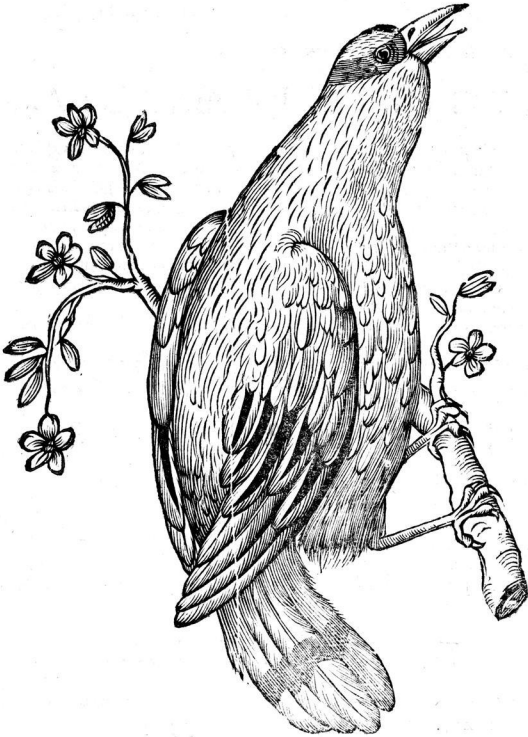
FABVLOSA.

Sunt, qui huiusce auis pullos etiam in quatuor partes dissectos coalescere, & renasci dicere non vereantur, & à parente herbæ Iulix auxilio consolidari.

CAPIENDI RATIO:

⁵⁰ **A**vcupes, qui huic aui lucri causa plurimum insidiantur, Noctuis eam capiunt. Capitur tamen retibus etiam, vt id genus aues propemodum omnes, quod a Martialem minimè latuit, cum canit.

*Galbula decipitur calamis, & retibus ales,
Turget adhuc viridis cum rudis vixit mero.*

DE CHLORIONE INDICO.

Cap. XL.

Vem hanc, cuius modo iconem exhibiturus sum, Illustrissimo ac Excellentissimo D. Cæsari Marchioni Facchinetto Senatori, & ciui Bononiensi, Innocentij noni, summi Pontificis, cui ea inter alias peregrinas suo etiam loco describendas ab Iaponensi Rege Sixto Quinto pariter Pontifici dono transmissas relicta erat nepoti acceptam refero. Hanc inquam exoticam auem Chloreū seu Chlorionē Indicū appellare placuit. Aristoteles enim, modo agnouisset, hanc potiùs, quàm postremum de scriptā *χλωριονα* absq. vlla hæsitacione erat nuncupaturus. Siquidem auis istæ c maxima sui parte, quinimo toto corpore lutea est, si coronam verticis, & caudæ alarumq. maculas (quæ in iconē manifestò conspiciuntur,) cæruleas, & rostrum, pedesq. quæ insigniter rubent, excipias.